

PRO MEMORIA

130-lecie urodzin Witolda Fuska (30 IX 1885–6 XII 1941), farmaceuty, badaczka folkloru okolic Biecza, społecznika, ur. w Bieczu, zm.

w obozie koncentracyjnym w Auschwitz. Po ukończeniu studiów farmaceutycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim

pracował w aptekach w Krakowie, a następnie przez wiele lat w rodzinnej aptece w Bieczu. Zgromadził zielnik z okolic Biecza (ok. 1200 arkuszy) przechowywany przez rodzinę. W swoim ogrodzie uprawiał rośliny lecznicze, które wymieniał z innymi aptekarzami.

115-lecie urodzin, 50-lecie śmierci Czesławy Prywer-Lidzbarskiej (25 XII 1900–1965), cytologa roślin i genetyka, ur. w Sosnowcu, zm. w Meksyku. Absolwentka Wydziału Rolniczego SGGW, pracowała na Uniwersytecie Warszawskim, później w Wolnej Wszechnicy Polskiej. W czasie drugiej wojny światowej zesłana na Syberię. Po wojnie zamieszkała w Meksyku, gdzie znalazła zatrudnienie w szkole rolniczej w Chapingo koło miasta Meksyk (obecnie uniwersytet) jako wykładowca i kierownik laboratorium botanicznego. Prowadziła badania m.in. nad cytologią buraka cukrowego oraz znaczeniem poliploidalności przy powstawaniu roślin uprawnych.

115-lecie urodzin, 25-lecie śmierci Ireny Turowskiej (30 XI 1900–4 I 1990), botanika, farmaceuty, ur., zm. w Krakowie, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, długoletniego kierownika Katedry i Zakładu Botaniki Farmaceutycznej Akademii Medycznej w Krakowie. Zaczynała pracę naukową w Instytucie Botanicznym UJ, gdzie prowadziła badania nad mikrobiologią

wód siarczanych. Później zajmowała się różnymi zagadnieniami z zakresu botaniki farmaceutycznej, m.in. wzbogacaniem krajowego asortymentu gatunków roślin leczniczych, poszukiwaniem roślinnych substancji mitostatycznych i mitodepresyjnych. Opublikowała ponad 200 prac, wśród których były również opracowania historyczno-botaniczne oraz podręczniki i skrypty z zakresu botaniki i botaniki farmaceutycznej, wielokrotnie wznawiane, np. *Botanika farmaceutyczna, Rośliny nasienne: przegląd systematyczny ze szczególnym uwzględnieniem gatunków leczniczych i użytkowych z materiałami, ćwiczeniami i atlasem roślin* (współautorka E. Cyunel), *Rośliny zarodnikowe: skrypt* (współautorzy: Z. Podbielkowski, W. Wojewoda).

75-lecie śmierci Bohdana Dyakowskiego (22 XII 1864–9 XII 1940), przyrodnika, nauczyciela, pisarza dla dzieci i młodzieży, popularyzatora biologii i ochrony przyrody, ur. w Kotiużycach w dawnej guberni kijowskiej, zm. w Krakowie, nauczyciela szkół w Warszawie, wykładowcy Studium Pedagogicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Był autorem ponad 500 artykułów oraz blisko 160 druków zwartych, w tym ok. 50 książek – głównie podręczników botaniki i historii naturalnej dla szkół (w tym jeden opublikowany wraz z Władysławem Szaferem), metodyki nauczania historii naturalnej, a także opowiadań dla dzieci i młodzieży. Jego książki ukształtowały

zainteresowania przyrodnicze kilku pokoleń, np. *Rośliny pokarmowe w różnych krajach* (1895, wyd. 5, 1928), *Nasz las i jego mieszkańcy* (1898, wyd. 8, 1950), *Z naszej przyrody. Obrazy z życia zwierząt i roślin krajowych* (1903, wyd. 4, 1926), *Wędrówki zwierząt i roślin* (1900, wyd. 2, 1925) (zob. *Wiadom. Bot.* 34(4): 53, 1990).

60-lecie śmierci Kazimierza Simma (9 I 1884–24 IX 1955), zoologa, popularyzatora nauk przyrodniczych i rolniczych, ur. w Tarnowie, zm. w Poznaniu, nauczyciela szkoły rolniczej w Czernichowie i Państwowej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, profesora m.in. Uniwersytetu Poznańskiego, autora prac dotyczących entomologii i innych działów zoologii, a także publikacji popularnonaukowych m.in. na temat szkodników roślin uprawnych i innych zagadnień, np. *Nauki biologiczne jako czynnik wychowania narodowego* (1923). W Cieszynie był

jednym z założycieli miesięcznika dla młodzieży *Przyrodnik*, które mimo krótkiego trwania (1924–1926) odegrało dużą rolę, dzięki pozyskaniu wielu wybitnych autorów, np. Józefa Paczoskiego i Władysława Szafera.

10-lecie śmierci Janiny Oleszakowej (3 XI 1932–16 X 2005), bibliotekarza, historyka sztuki i botaniki, ur. w Poznaniu, zm. w Krakowie, długoletniego pracownika Biblioteki Instytutu Botaniki UJ i PAN, kierownika tej biblioteki, członka Sekcji Historii Botaniki PTB, prezesa Towarzystwa Przyjaciół Książki, autorki prac z historii botaniki, m.in. *Ogród Botaniczny w Krzemieńcu i jego katalogi* (1971), a także kilkunastu biogramów w *Słowniku biologów polskich* (1987).

Alicja ZEMANEK